

# Paperiliitto r.y:n vaalijärjestys

## 1 § Vaaliaika

Paperiliitto r.y:n sääntöjen 11 §:ssä mainitut varsinaisen ja ylimääräisen liittokokouksen edustajat valitaan osastojen jäsenten kesken toimeenpantavalla suhteellisella ja salaisella vaalilla.

Vaali toimitetaan liiton osastoissa liiton hallituksen määräämänä aikana enintään 80 ja vähintään 25 päivää ennen liittokokouksen alkua.

Vaalia ei tarvitse toimittaa:

1. Jos määräaikaan mennessä ei jätetä valitsijayhdistysasiakirjoja useamman edustajan valitsemiseksi kuin osasto sääntöjen mukaan saa valita edustajia liittokokoukseen. Valitsijayhdistyksille on tällöin kuitenkin varattava tilaisuus nimetä tarpeellinen määrä varaedustajia.
2. Jos määräaikaan mennessä jätetyt valitsijayhdistykset ovat yhtyneet samaksi vaaliliitoksi ja nämä voivat keskenään sopia, ketkä ehdokkaista tulevat edustajiksi ja missä järjestyksessä jäävät varaedustajiksi.

## 2 § Äänioikeus

Äänioikeutettuja ovat osaston jäsenet, jotka ennen ensimmäistä vaalipäivää ovat olleet jäsenenä vähintään neljän (4) viikon ajan. Lepäävillä jäsenoikeuksilla olevilla ja oppilasjäsenillä ei ole äänioikeutta. Osaston jäsenille on järjestettävä tilaisuus tarkistaa äänioikeutensa ennen vaalitoimitusta.

## 3 § Vaalikelpoisuus

Vaalikelpoinen edustajaksi on jokainen alalla työskentelevä osaston jäsen, joka ennen ehdokaslistan sisäänjättöä on ollut liiton jäsen vähintään kuusi (6) kuukautta, ei ole liiton palveluksessa eikä osallistunut liiton hallituksessa päätöksentekoon.

## 4 § Vaalielimet

Keskusvaalilautakuntana toimii liiton hallitus. Osaston vaalitoimikuntana toimii osaston hallitus, joka nimeää tarpeellisen määrän henkilöitä vaalitoimitusta toteuttamaan.

Keskusvaalilautakunta on velvollinen käsittelemään ja päättämään osastoista mahdollisesti tulevat, vaaleja koskevat valitukset.

## 5 § Valitsijayhdistykset

Jos vähintään kolme (3) osaston äänioikeutettua jäsentä on allekirjoittamallaan asiakirjalla vaalia varten perustanut valitsijayhdistyksen ja asiakirjassa maininnut henkilön, jonka asettamisesta he ovat sopineet, on sellaisella valitsijayhdistyksellä oikeus osaston vaalitoimikunnalta pyytää yhdistyksen ehdokaslistan ottamista vaalia varten laadittavaan ehdokaslistojen yhdistelmään.

Jäsen saa liittyä ainoastaan yhteen valitsijayhdistykseen. Asiakirja, jolla valitsijayhdistys perustetaan, tulee olla päivätty ja sisältää valtuus yhdelle valitsijayhdistyksen jäsenelle olemaan sen asiamiehenä ja toiselle olemaan asiamiehen varamiehenä, joka tarpeen vaatiessa toimii asiamiehen sijasta. Yhdistyksen ehdokaslistassa on selvästi mainittava sen henkilön nimi, joka ehdokkaaksi asetetaan. Ehdokaslista ei saa sisältää mitään tunnustusta tai muuta sen tapaista kirjoitusta.

## 6 §

Valitsijayhdistyksen asiamiehen tulee anoa ehdokaslistan ottamista ehdokaslistojen yhdistelmään viimeistään neljäkymmentäviisi (45) päivää ennen ensimmäistä vaalipäivää osaston vaalitoimikunnalle toimitetulla kirjelmällä. Hakemukseen on liitettävä asiakirja, jolla valitsijayhdistys on perustettu ja hakemukseen tulee sisältyä asiamiehen vakuutus, että ne henkilöt, joiden nimet ovat allekirjoituksina sanotussa asiakirjassa, ovat omakätisesti sen allekirjoittaneet sekä, että ehdokkaaksi asetettu on antanut kirjallisen suostumuksensa ehdokkuuteen.

Hakemuksen voi asiamies toimittaa osaston vaalitoimikunnalle joko henkilökohtaisesti tai siihen kirjallisesti valtuuttamaansa asiamiestä käyttäen.

## 7 § Vaaliliitot

Valitsijayhdistykset, jotka haluavat vaalissa olla yhteistoiminnassa keskenään, voivat yhtyä vaaliliitoksi. Yhtymisestä päättää kukin valitsijayhdistys. Kuitenkin voi valitsijayhdistys siinä asiakirjassa, jolla yhdistys on perustettu tai erikseen valtuuttaa yhden tai useamman jäsenistään yhdistyksen puolesta asiasta päättämään.

Vaaliliitto muodostetaan siihen yhtyvien valitsijayhdistysten kirjallisella sopimuksella, jossa on mainittava ehdokaslistojen järjestysnumerot ja jonka allekirjoittavat valitsijayhdistysten puolesta niiden asiamiehet. Sopimuksessa on myös yksi allekirjoittajista valtuutettava olemaan vaaliliiton asiamiehenä ja toinen asiamiehen varamiehenä, joka tarpeen vaatiessa toimii asiamiehen sijasta.

Kunkin vaaliliiton ehdokasmäärä saa olla enintään kaksinkertainen osaston saamaan edustajamäärään nähden.

Asiamiehen on toimitettava vaaliliittoa koskeva sopimus osaston vaalitoimikunnalle samanaikaisesti kuin siihen yhtyneiden valitsijayhdistysten hakemukset on osaston vaalitoimikunnalle jätetty. Samalla on toimikunnalle toimitettava valitsijayhdistysten päätös vaaliliittoon yhtymisestä tai milloin yhdistys on valtuuttanut eräät jäsenistään tästä päättämään, näille annettu valtuutus, jollei se sisälly asiakirjaan, jolla yhdistys on perustettu, sekä valtuutettujen tekemä päätös vaaliliittoon yhtymisestä.

Edellä mainittujen asiakirjojen toimittamisen osaston vaalitoimikunnalle tulee tapahtua sillä tavoin kuin tämän vaalijärjestyksen 6 §:n 2 momentissa on sanottu.

Valitsijayhdistys ei saa liittyä useampaan kuin yhteen vaaliliittoon, eikä vaaliliittoon hyväksytyyn valitsijayhdistyksen ehdokkaana oleva jäsen saa esiintyä ehdokkaana sen ulkopuolella. Eri vaaliliitot eivät myöskään saa tehdä liittoa keskenään.

## 8 §

### Osaston vaalitoimikunnan valmistamat toimenpiteet

Osaston vaalitoimikunnan tulee tiedottaa, kuinka monta edustajaa liittokokoukseen osastosta on valittava ja montako ehdokasta kukin vaaliliitto saa asettaa sekä kenelle, milloin ja minne vaaliin kuuluvat asiakirjat on toimitettava. Tämä tiedonanto on saatettava osaston jäsenten tietoon viimeistään kuusikymmentä (60) päivää ennen ensimmäistä vaalipäivää sillä tavalla kuin tiedonannot jäsenille on sääntöjen mukaan toimitettava.

Osaston vaalitoimikunnan tulee tarkastaa sille toimitetut ehdokaslistat ja vaaliliittoja koskevat sopimukset kahden(2) päivän kuluessa siitä lukien, kun ehdokaslistojen ja vaaliliittoja koskevien sopimusten antamiselle asetettu määräpäivä päättyi. Ehdokaslistat on myös varustettava juoksevalla järjestysnumerolla.

## 9 §

Jos havaitaan, ettei 5 §:ssä mainittu hakemus ole asianmukaisesti tehty tai ettei valitsijayhdistys ole laillisesti perustettu tai että valitsijayhdistyksen ehdokaslistaan on otettu henkilö, joka ei ole vaalikelpoinen tai että hakemuksessa tai siihen liittyvässä asiakirjassa on muu virheellisyys, on asiamiehelle toimitettava viipymättä joko postin välityksellä tai muulla tavoin todistettavasti tieto, ettei hakemukseen ole suostuttu ja ilmoitettava samalla hylkäämisen syy. Asiamiehellä on kuitenkin oikeus vielä viiden (5) päivän kuluessa osaston vaalitoimikunnan päätöksestä tiedon saatuaan oikaista ne kohdat, jotka aiheuttivat hakemuksen hylkäämisen. Jollei hän sitä tee, on hakemus lopullisesti hylättävä.

Oikaisua ei saa tehdä siinä tapauksessa, että asiakirjassa, jolla yhdistys on perustettu, ei ole allekirjoittajana riittävää määrää vaalioikeutettuja tai että hakemus ei ole toimitettu osaston vaalitoimikunnalle määräaikana tai säädettyssä järjestyksessä. Hylkääminen on näissä tapauksissa lopullinen.

## 10 §

Samana, mitä 9 §:ssä on sanottu virheellisyyksistä ehdokaslistoja koskevissa asiakirjoissa ja niiden oikaisemisesta, on sovellettava myös vaaliliittoja koskeviin asiakirjoihin. Ellei sellaisia virheellisyyksiä korjata tai ellei vaaliliiton muodostamista koskevaa hakemusta ole toimitettu osaston vaalitoimikunnalle määräajassa taikka säädetyssä järjestyksessä, on hakemus hylättävä.

Milloin vaalia 1 §:n 3 momentissa mainitusta syystä ei tarvitse suorittaa, sovellettaisiin varaedustajan nimeämisen suhteen, mitä edellä on sanottu.

## 11 §

Valitsijayhdistysten kesken tehtyjen vaaliliittojen keskinäinen järjestys laadittavaa ehdokaslistojen yhdistelmää varten määrätään arvalla. Arvonnalla suoritetaan keskusvaalilautakunta.

Kun arpominen on suoritettu, varustaa osaston vaalitoimikunta hyväksytyt ehdokaslistat uusilla juoksevilla järjestysnumeroilla siten, että arpomisen mukaan järjestyksessä ensimmäiseksi tulleeseen vaaliliittoon kuuluvat ehdokaslistat varustetaan entisessä numerojärjestyksessään ensimmäisillä numeroilla alkaen numerosta kaksi (2), järjestyksessään toisen vaaliliiton ehdokaslistat samalla tavalla seuraavilla järjestysnumeroilla ja niin edelleen sekä erillisiksi jääneet ehdokaslistat viimeisillä järjestysnumeroilla.

## 12 §

Hyväksytyistä ehdokaslistoista on osaston vaalitoimikunnan laadittava ehdokaslistojen yhdistelmä. Tähän otetaan ehdokaslistat niin järjestettyinä, että samaan vaaliliittoon kuuluvat ehdokaslistat numerojärjestyksessä yhdistetään yhteisen otsikon alle ja erotetaan muista vaaliliitoista siten, että selvästi ilmenee, mitkä ehdokaslistat kuuluvat kuhunkin vaaliliittoon. Vaaliliittojen ulkopuolelle jäävät ehdokaslistat otetaan yhdistelmään viimeisinä järjestysnumeronsa mukaan. Vaaliliittojen tunnuksista, joista selvästi tulee ilmetä kunkin vaaliliiton poliittinen suunta, päättää keskusvaalilautakunta. Muita tunnuksia ei vaaliliitoille ja ehdokaslistoille voida ottaa.

Ehdokaslistojen yhdistelmä on viipymättä lähetettävä kaikille valitsijayhdistysten asiamiehille. Osaston vaalitoimikunnan tulee samalla ilmoittaa kaikille vaaliliittojen asiamiehille, milloin ja missä äänenlaskenta suoritetaan.

## 13 §

Jos ennen ehdokaslistojen yhdistelmän painatusta selviää, että ehdokkaaksi on jollekin listalle asetettu henkilö, joka ei ole antanut suostumustaan ehdokkaaksi asettamiseen sille listalle, on osaston vaalitoimikunnan hänen vaatimuksestaan poistettava hänen nimensä kysymyksessä olevalta listalta.

Valitsijayhdistyksellä, jonka ilmoitusta vaaliliittoon yhtymisestä ei ole hyväksytty, on oikeus saada ehdokaslistansa poistetuksi ehdokaslistojen yhdistelmästä, jos se voi tapahtua ennen yhdistelmän painatusta.

## Vaalitoimitus

### 14 § Ennakkoäänestys

Keskusvaalilautakunta lähettää kaikille äänioikeutetuille jäsenille postitse kirjeen, joka sisältää ennakkoon äänestämistä koskevat ohjeet, ehdokaslistojen yhdistelmän, äänestyslipun, vaalikuoren, äänestystodistuksen ja keskusvaalilautakunnan osoitteella varustetun palautuskuoren.

Vaalijärjestyksen 6 ja 8 § tarkoittama ensimmäinen vaalipäivä on äänioikeutetuille lähetetyn kirjeen lähettämispäivää seuraava toinen päivä. Keskusvaalilautakunta säilyttää palautetut palautuskuoret ja äänestystodistukset sekä vaalikuoret suljettuna ja lähettää vaalikuoret seuraavassa pykälässä mainitun vaalimateriaalin mukana osastojen vaalitoimikunnalle, joka säilyttää ne avaamattomana lukitussa ja sinetöidyssä paikassa siihen saakka, kunnes äänestys työpaikoilla on suoritettu. Mikäli palautuskuori sisältää useamman kuin yhden vaalikuoren, keskusvaalilautakunta hylkää vaalikuorten sisältämät vaaliliput. Keskusvaalilautakunta hylkää myös vaalikuoreen sulkemattomat irralliset vaaliliput. Vaalituloksen laskentatilaisuudessa vaalikuoret avataan ja ennakkoon äänestäneiden äänestysliput yhdistetään työpaikoilla äänestäneiden äänestyslippujen kanssa ja niitä käsitellään siten kuin äänten laskemista ja vaalituloksen määrittämistä koskevassa pykälässä säädetään.

### 15 §

Keskusvaalilautakunnan on toimitettava osastojen vaalitoimikunnille tarpeellinen määrä äänestyslippuja suljetussa päällyksessä, johon on merkittävä äänestyslippujen lukumäärä. Äänestyslipun on oltava vakiokokoa, ja sen sisäpuolelle on painettava otsikko, jossa mainitaan, miten vaalilippuja käytetään sekä lisäksi halkaisijaltaan ainakin 50 millimetrin suuruinen ympyrä, joka lippua kokoon taitettaessa jää taittamattomaksi ja tämän ympyrän sisäpuolelle selvästi havaittava merkintä Nro ..... sen ehdokaslistan numeron merkitsemistä varten, jolle äänestäjä antaa äänensä. Äänestyslipun tulee olla niin tehty, että selvästi näkyy, miten se on taitettava kokoon, eikä siinä saa olla mitään muuta kuin mitä edellä on säädetty.

### 16 § Äänestys osastoissa

Vaalipaikoista ja vaalitoimituksen ajoista tulee osaston vaalitoimikunnan ilmoittaa sillä tavoin kuin tiedonannot jäsenille on sääntöjen mukaan toimitettava.

### 17 §

Vaalihuoneistossa on oltava nähtävänä riittävä määrä ehdokaslistojen yhdistelmiä. On huolehdittava myös siitä, että valitsija voi täysin säilyttää vaalisalaisuutensa.

## 18 §

Ennen vaalitoimituksen alkua on todettava käytettävänä oleva äänestyslippujen määrä ja ensimmäisen äänestäjän saapuvilla ollessa, että vaaliurna on tyhjä.

## 19 §

Jäsenen, joka haluaa käyttää vaalioikeuttaan, tulee äänestyslipun saadakseen selvittää jäsenyytensä osaston jäsenluettelon avulla. Pyydettyessä on jäsenen osoitettava henkilöllisyytensä.

## 20 §

Äänestäminen tapahtuu siten, että valitsija kirjoittaa äänestyslipussa olevaan ympyrään sen ehdokaslistan numeron ehdokaslistojen yhdistelmästä, jota haluaa äänestää.

Äänestäjä ei saa tehdä äänestyslippuunsa muuta kuin edellä mainitun merkinnän.

## 21 §

Äänestyslippu on kokoontaitettuna annettava vaalitoimikunnalle, joka leimaa sen ja merkitsee antajan äänestäneen, minkä jälkeen valitsija pudottaa äänestyslipun vaaliurna.

## 22 §

Vaalitoimituksesta on laadittava pöytäkirja. Pöytäkirjaan merkitään vaaliin osaa ottaneiden henkilöiden nimet ja sosiaaliturvatunnukset, elleivät ne ilmene äänioikeutettujen luettelosta.

## 23 §

### Äänten laskeminen ja vaalin tuloksen määrääminen

Kun vaalitoimitus on päättynyt, avataan vaaliurna osaston vaalitoimikunnan läsnä ollessa, lasketaan äänestysliput ja niiden lukumäärä merkitään pöytäkirjaan. Tämän jälkeen äänestysliput laitetaan takaisin vaaliurna ja ennakkoon äänestäneiden vaalikuoret avataan ja vaaliliput leimataan ja laitetaan vaaliurna. Kun kaikki vaaliliput ovat sekoittuneet, vaaliurna avataan. Sen jälkeen äänestysliput avataan ja niiden joukosta erotetaan tarkastettaessa mitättömäksi todetut liput. Hyväksytyt äänestysliput järjestetään siten, että ne joissa valitsija on antanut äänensä samaan vaaliliittoon kuuluville ehdokkaille kerätään yhteen ja vaaliliittojen ulkopuolelle jääneille ehdokkaille annetut äänet järjestysnumeron mukaan ja summat merkitään pöytäkirjaan.

Käyttämättä jääneiden ja pilaantuneiden äänestyslippujen luku todetaan ja merkitään pöytäkirjaan. Tämän jälkeen ryhdytään varsinaiseen ääntenlaskentaan.

Tässä tilaisuudessa saa osaston vaalitoimikunnan lisäksi olla läsnä kustakin vaaliliitosta yksi (1) edustaja sekä vaaliliittojen ulkopuolelle jääneiden valitsijayhdistysten asiamiehet.

## 24 §

Äänestyslippu on mitätön:

1. jos äänestyslipussa on merkitsemällä osoitettu useampia kuin yksi ehdokas;
2. jos ehdokaslistan numero on merkitty siten, että ei täysin selvästi ilmene, mitä ehdokaslistaa se tarkoittaa;
3. jos ehdokaslistan numero on kirjoitettu äänestyslipun kääntöpuolelle;
4. jos äänestyslippuun on kirjoitettu äänestäjän nimi tai erityinen tuntomerkki, taikka siihen on tehty muunlainen asiaankuulumaton merkintä;
5. jos äänestyslippuna on käytetty muuta kuin vaalilautakunnalta saatua äänestyslippua; tai
6. jos äänestyslippu on leimaamaton.

## 25 §

Ääniä laskettaessa saman ehdokaslistan hyväksi annetut äänet lasketaan ensin yhteen. Sen jälkeen lasketaan kunkin vaaliliiton äänimäärä, joka on sama kuin vaaliliittoon kuuluvien ehdokaslistojen äänimäärien summa. Vaaliliittoon kuuluvien ehdokkaiden järjestyssijat määräytyvät heidän vaaliliitoissa saamiensa äänimäärien suuruuden mukaan. Mainitussa järjestyksessä annetaan vaaliliiton ehdokkaille vertausluvut siten, että ensimmäinen ehdokas saa vertausluvukseen vaaliliiton koko äänimäärän, toinen puolet siitä, kolmas kolmanneksen, neljäs neljänneksen ja niin edelleen. Vaaliliittojen ulkopuolelle jääneen ehdokkaan vertausluku on hänen saamansa äänimäärä.

## 26 §

Kun ehdokkaat on järjestetty 23 §:n määräysten nojalla vertauslukujensa suuruuden mukaan, julistaa osaston vaalitoimikunta valituksi edustajiksi ne ehdokkaat, joilla on suurimmat vertausluvut. Jos vertailuluvut käyvät tasan, suorittaa osaston vaalitoimikunta arvonnalla ehdokkaitten kesken.

Jos osaston vaalin toimittamisesta tai tuloksesta syntyy erimielisyyttä, on osaston vaalitoimikunnan jäsenillä sekä vaaliliittojen ja valitsijayhdistysten asiamiehillä oikeus valittaa asiasta keskusvaalilautakunnalle.

## 27 §

Vaaliliitosta valituksi tulleille ehdokkaille määrätään yhteisiä varajäseniä enintään yhtä monta, kuin vaaliliitossa on valittu edustajia. Sitä varten määrätään 24 §:ssä tarkoitettua nimisarjasta yhteisiksi varajäseniksi tarpeellinen määrä niistä ensimmäisistä ehdokkaista, joita ei ole valittu edustajiksi.

Valitsijayhdistyksen, joka ei ole liittynyt mihinkään vaaliliittoon, valituksi tulleen edustajan varamiehen valitsevat ao. valitsijayhdistyksen ehdokaslistan allekirjoittajat keskuudesta.

## 28 §

Osaston vaalitoimikunnan laskemistoimituksesta tehdään pöytäkirja, jossa on mainittava sekä edustajiksi valitut henkilöt, että ne, jotka tulevat varaedustajiksi. Pöytäkirjaan on liitettävä kaikki vaalien tulosta laskettaessa syntyneet laskelmat, jotka osaston vaalitoimikunnan puheenjohtajan tulee sinettisiteellä yhdistää toisiinsa. Nämä asiakirjat on luovutettava liiton arkistoon.

## 29 §

Osaston vaalitoimikunta ilmoittaa vaalin tuloksen keskusvaalilautakunnalle. Valtakirjan valituille edustajille antaa osaston hallitus.